

НАЦИОНАЛЕН ДОКЛАД

Представя трудностите за достъп до правосъдие на деца с увреждания жертви на насилие.

Какво процедурно улеснение може да помогне в България.

Автори

Цветелина Маринова

Анета Генова

Контакти в България

Фондация „Кера“

www.kerafoundation.com

КОНТАКТИ

101097047-LINK

Съфинансирано от Европейския съюз. Въпреки това, изразените виждания и мнения са единствено на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз или Европейската комисия. Нито Европейският съюз, нито органът, предоставящ финансирането, не могат да бъдат държани отговорни за тях.

Конвенция за правата на хората с увреждания - международен договор за защита на правата на хората с увреждания

Правосъдна система – това са закони и процедури, съдебни институции като съдилища, както и правни професионалисти като адвокати и съдии

Процедурни улеснения – всичко, което може да помогне на човека да стигне до съда и да отговори на въпросите, които ще му зададат там.

Насилие - агресивни или престъпни действия, които вредят или унижават човек

Жертва на насилие – човек, който страда от действия на друг човек – лоши думи или физически действия

Деца с увреждания – деца, които не могат направят нещо като останалите

**Co-funded by
the European Union**

ДАК – допълваща и алтернативна комуникация – различни начини за комуникация, които допълват или

заместват говора или писмената реч

ДОКЛАД

Докладът предлага различни мнения.

Предлага да се подобри връзката на системите за закрила на детето в България с наказателното правосъдие.

Показва как технологиите могат да помогнат на правосъдната система.

Има Националната програма за предпазване от насилието и злоупотребата с деца (2023 – 2024 г.).

Но децата с увреждания имат труден достъп до правосъдие.

КОНВЕНЦИЯ ЗА ПРАВАТА НА ХОРАТА С УВРЕЖДАНИЯ – КПХУ

От 2012 г. България използва КПХУ.

Тя прави сигурен **достъпа до правосъдие** на хората с увреждания.

Трябва да се използват **„процедурни улеснения“**.

Те са за всеки човек с увреждане в правосъдната система.

ДОПЪЛВАЩА И АЛТЕРНАТИВНА КОМУНИКАЦИЯ - ДАК

Допълващата и алтернативна комуникация помага при общуването.

Средствата за допълваща и алтернативна комуникация са нискотехнологични и високотехнологичните.

Това са жестове, език на тялото, предмети, снимки, картинки, символи.

Те могат да са на хартия, на телефон, на таблет.

ДАК се използва с децата с увреждания в България.

ДАК се разпространява от УНИЦЕФ България чрез програмата „Глас за всяко дете“.

ДАК се разпространява от Фондация “АСИСТ – Помагачи технологии”.

ДАК по-често се използва в образователната система.

Понякога ДАК се използва, за да помогне на децата и хората с комуникативни увреждания в България в правосъдната система.

ДАК може да помогне за общуването.

ДАК може да помогне за съобщаването на информация.

Използва ли се допълваща и алтернативна комуникация в правосъдната система?

Използват ли се технологии в правосъдната система?

ДЕЦА С УВРЕЖДЕНИЯ

Децата с увреждания имат затруднен достъп до правосъдие, когато те са жертви на насилие и престъпление.

Често децата с увреждания имат затруднения в комуникацията.

Тези деца могат да се изразяват по алтернативни

начини.

ИЗСЛЕДВАНЕ

Изследва как децата с увреждания участват правната система.

Как и дали се използват технологии от правосъдната система?

Има ли процедурни улеснения за хора с увреждания чл. 13 от КПХУ, които помагат достъпа

до правосъдие?

Правосъдната система в България е недостъпна за децата с увреждания.

Средствата за допълваща и алтернативна комуникация са непознати в системата на наказателното право.

Няма проекти и инициативи за използването на изкуствения интелект в помощ на правосъдието.

Няма проекти за участие на деца с увреждания, които използват помощни средства за комуникация.

Няма координация между съдебната власт и организациите, които използват технологии.

Има начини за промяна.

Но не може да се определи ще доведат ли до промяна за деца с увреждания, жертви на насилие.

Участието на детето с увреждане, жертва на престъпление, в наказателния процес е трудно.

Системата за закрила на детето в наказателния процес може да осигури подкрепа и присъствие при изслушване на детето.

Наказателно-процесуалният кодекс (НПК), който е закон за правилата за наказателни производства, не използва думата „дете с увреждане“.

Той не съдържа и разпоредби за непряка дискриминация, за да се приложат общите норми на закона спрямо децата с увреждания с

комуникационни затруднения.

Децата с комуникационни затруднения нямат достъп до правосъдие, когато са жертви на престъпление.

ИЗВОДИ

За децата с увреждания, жертва на престъпление е невъзможно да съобщят за преживяванията си.

Технологии могат да осигурят на децата с увреждания достъп до правосъдие и разнообразни процесуални улеснения.

Но правосъдната система не е готова да се възползва от тях и да позволи пълноценното им прилагане.

Специален шрифт, който улеснява хора с лека до средна степен на дислексия.

Adys
font

Пиктограми: www.pictoselector.eu